

Exam. Code : 103201

Subject Code : 1067

B.A./B.Sc. 1st Semester

WOMEN EMPOWERMENT

(Women & Society : An Overview)

Time Allowed—3 Hours] [Maximum Marks—100

Note :— Attempt any **five** questions, selecting at least **one** question from each Section. The **fifth** question may be attempted from any Section. Each question carries **20** marks.

SECTION-A

1. Explain Patriarchy in India by illustrating various examples. Do you think that feminist movements are challenging the patriarchal values ?
2. Define Gender Inequality. Explain different types of gender inequalities depicted in Indian Society.

SECTION-B

1. Compare the social status of women during Vedic and Post Vedic period in India.
2. Discuss Social Reform Movements related to women before and after independence in India.

SECTION-C

1. "All Women's Rights are Human Rights". Comment.
2. How legal provisions act as a struggle for Gender Equality in India ?

SECTION-D

1. Critically examine the status of women in Punjab with reference to Sikh Scriptures.
2. Write a detailed note on the problem of female foeticide in Punjab.

(Punjabi Version)

ਨੋਟ:— ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੁਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 20 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ—ੳ

1. ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇ ਕੇ ਪਿਤਾਸੱਤਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾਰੀਵਾਦੀ ਲਹਿਰਾਂ ਪਿਤਾਸੱਤਾ ਦੀਆਂ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ?
2. ਲਿੰਗ ਅਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਭਾਰਤੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿੰਗ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—ਅ

1. ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਵੈਦਿਕ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਵੈਦਿਕ ਅਵਧੀ ਦੌਰਾਨ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ।
2. ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਧਾਰ ਅੰਦੋਲਨਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—ੲ

1. “ਮਾਨਵ ਅਧਿਕਾਰ ਸਾਰੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ।” ਟਿੱਪਣੀ ਕਰੋ।
2. ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਲਿੰਗ ਸਮਾਨਤਾ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਜੋਂ ਕਿਵੇਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ?

ਭਾਗ—ਸ

1. ਸਿੱਖ ਧਰਮ-ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰੋ।
2. ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕੰਨਿਆ ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿਚ ਇਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

(Hindi Version)

ਨੋਟ :- ਪ੍ਰत्येक भाग में से कम से कम एक प्रश्न का चयन करते हुए, कुल पांच प्रश्न करें। पांचवां प्रश्न किसी भी भाग से किया जा सकता है। प्रत्येक प्रश्न के 20 अंक हैं।

भाग—क

1. विभिन्न उदाहरणों द्वारा भारत में पितृसत्ता को समझाइए। क्या आपको लगता है कि नारीवादी आंदोलन पितृसत्तात्मक मूल्यों को चुनौती दे रहा है ?
2. लिंग असमानता को परिभाषित करें। भारतीय समाज में लैंगिक असमानता चित्रित के विभिन्न प्रकारों की व्याख्या करें।

भाग—ख

1. भारत में वैदिक और उत्तर वैदिक काल के दौरान महिलाओं की सामाजिक स्थिति की तुलना करें।
2. भारत में स्वतंत्रता से पहले और बाद में महिलाओं से संबंधित सामाजिक सुधार आंदोलनों पर चर्चा करें।

भाग—ग

1. “मानव अधिकार सभी महिलाओं का अधिकार है।” टिप्पणी करें।
2. भारत में लैंगिक समानता के लिए कानूनी प्रावधान संघर्ष के रूप में कैसे कार्य करते हैं ?

भाग—घ

1. सिक्ख धर्मग्रंथों के संदर्भ के साथ पंजाब में महिलाओं की स्थिति की आलोचनात्मक जाँच करें।
2. पंजाब में कन्याभ्रूण हत्या की समस्या पर एक विस्तृत नोट लिखें।